

De rijkdom van meertaligheid in de cultuurpraktijk

2 juni 2023

de and

Wie zijn wij? Wat doen wij?

vzw 'de Rand'

Cindy Van Dijck (coördinator taalpromotie) & Jo Van Vaerenbergh (algemeen directeur)

- Vzw 'de Rand' is in 1996 bij decreet opgericht – sinds 2004 EVA Vlaamse Gemeenschap
- Doel: 'versterken van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand'
- Opdrachtgevers en gesubsidieerd door Vlaamse overheid en Provincie Vlaams-Brabant
- 5 pijlers
 1. Gemeenschapscentra
 2. Publicaties
 3. Randbeleid en onderzoek
 4. De Gordel
 5. Taalpromotie

Meertaligheid, thuistalen en Nederlands

Interne nota vzw 'de Rand'

Missie vzw 'de Rand' 'versterken van het Nederlandstalig karakter'

- Nederlands als verbindende taal
- Hoe kijken we hiernaar in huidige realiteit? Hoe kijken we hiernaar op langere termijn?

Context/regio/omgeving sterk geëvolueerd

- Ook vragen en noden evolueren
- Hoe kijken we naar het gebruik van andere talen, thuistalen ...?

Interne nota als houvast voor medewerkers vzw 'de Rand'

- Vraag in regio om met dit thema aan de slag te gaan
- Rekening proberen houden met emotionaliteit en doel (missie) voor ogen houden
- Vandaag zijn jullie ons klankbord

Meertaligheid, thuistalen en Nederlands

Wat zit er tot nu in de ontwerpnota?

Het Nederlands, de officiële taal in de Vlaamse Rand

- taalwetgeving: taalgebruik tussen een inwoner en de overheid in België

Het Nederlands als 1 van de talen in de meertalige realiteit

- taalvrijheid verankerd in de grondwet van België
- taalbeleid: afspraken over het gebruik van het Nederlands en andere talen
- Europees Referentiekader (ERK) - Taalunie: elke Europeaan nog minstens 2 andere talen

Wat is meertaligheid?

- definitie Kris Van den Branden (KUL): iedereen is meertalig
- meertaligheid is ook dialect, streektaal, chattaal, jongerentaal, gebarentaal ...

Meertaligheid, thuistalen en Nederlands

Wat zit er tot nu in de ontwerpnota?

De beladenheid van het begrip

- Nederlands versus moedertaal of Nederlands als schooltaal versus thuistaal/-talen
- snelle demografische evoluties → angst om de controle te verliezen
- getuigt van sterke betrokkenheid bij het lokale beleid en het sociaal weefsel

Een positieve benadering van individuele meertaligheid (troef)

- taal als onderdeel van meerlagige/meervoudige identiteit van elke inwoner
- positief tegenover alle (thuis)talen
- rijke thuistaal → makkelijker een 2^e of 3^e taal leren (ook voor Nederlandstaligen)
- algemene taalarmoede heeft ook een effect op het Nederlands

Meertaligheid, thuistalen en Nederlands

Wat zit er tot nu in de ontwerpnota?

Nederlands als verbindende taal

- gemeenschappelijke taal nodig voor gemeenschapsvorming (NL in Vlaanderen)
- anderstaligen op positieve manier uitnodigen om NL te leren, te oefenen en te gebruiken

Andere talen als opstap naar het Nederlands

- ketenaanpak = thuistalen toelaten → welbevinden → motivatie → gebruik Nederlands
- output/kwaliteit van Nederlands?

Facultatieve uitzonderingsprincipes voor eventueel gebruik andere talen

- niet-systematisch, altijd met voorrang voor het NL en niet meer info dan in het NL
- voor specifiek doelpubliek
- bijzonder doel: toeristische info (met erkenning toeristisch centrum), bevorderen van de integratie, anderstaligen informeren over dienstverlening, gezondheid (cfr. Covid) en veiligheid (noodsituaties)

Meertaligheid, thuistalen en Nederlands

Gebruik Nederlands en andere talen door vzw 'de Rand'

- Hand reiken naar alle gemeenschappen: iedereen welkom laten voelen
- Andere talen als opstap naar het Nederlands + informeren over dienstverlening
- Viertalige promo voor lessen Nederlands en oefenkansen Nederlands voor starters
 - informeren over dienstverlening
 - als opstap naar het Nederlands: NL als sleutel tot integratie
- Viertalige promo voor gemeenschapsvormende projecten
 - gemeenschappen samenbrengen = gemeenschapsvorming: bevorderen van de integratie
 - voorbeelden: boekenkaftdag Ezelsoor, Kinderhoogdag, Zotte Zondag ...
 - begeleidingstaal = altijd Nederlands (letterlijk vermelden in promo)
 - verwachtingspatroon goed richten, niet van uitgaan dat mensen weten dat het NL is

Meertaligheid, thuistalen en Nederlands

Gebruik Nederlands en andere talen door vzw 'de Rand'

- Nooit tweetalige of drietalige promo
 - eentalig NL of 4-talig met voorrang voor NL en in volgorde FR + DE + EN of andere taal
 - aandacht voor duidelijke taal in het Nederlands
- Elk GC is anders (identiteit), elke context is anders en elke samenwerking is anders
 - draagvlak zoeken en perspectief van waaruit er draagvlak is (pragmatisch)
 - samenwerking anderstalige verenigingen en taalgemeenschappen
 - vb. nog nooit zoveel Nederlands gesproken in Linkebeek
- In onderwijs: gesprek over kennis en gebruik van (thuis)talen in het gezin aangaan tijdens kennismakings- en intakegesprek met nieuwe leerlingen en hun ouders
 - meertaligheid erkennen en interesse tonen

Meertaligheid, thuistalen en Nederlands

in groepjes → 4 kleuren en telkens 1 begeleider

Wat zijn eerste reacties op de inhoud van de nota van vzw 'de Rand'?

Wat is goed? Wat mis je?

Wat nu in de regio Noordrand?

Kan je met info uit de presentatie iets doen in je gemeente of organisatie?

Zie je een rol voor de werking van IGS Cultuur Noordrand?

...

Deel nadien per groepje plenair 2 quotes als feedback uit de dialoog in je groepje.

Taalpromotie

Hoe blijf je op de hoogte?

- **website:** www.derand.be
- **nieuwsbrief taalpromotie:** schrijf in via taalpromotie@derand.be
- **Facebook:** www.facebook.com/vzwderand.be
- **nieuwsbrief Boest je sportclub:** schrijf in via de website boestjesportclub.be of boest@derand.be
- **nieuwsbrief Boest je school:** schrijf in via secundaironderwijs@derand.be

Contact

Cindy Van Dijck

coördinator taalpromotie

0485 46 59 60

cindy.vandijck@derand.be

Jo Van Vaerenbergh

Algemeen directeur

0495 91 55 79

jo.vanvaerenbergh@derand.be

